

Міністерство освіти і науки України
Хмельницький національний університет
Кафедра практичної психології та педагогіки
Уманський державний педагогічний університет ім. Павла Тичини
Хмельницьке об'єднання психологів та психотерапевтів

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ

Тези доповідей
Всеукраїнської науково-практичної конференції

м. Хмельницький, 21–22 квітня 2015 року

Хмельницький
2015

Чуканова С. О.

Національний університет «Києво-Могилянська академія»

ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ІННОВАЦІЙНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ ІЗ БІБЛІОТЕКОЗНАВСТВА ТА ІНФОРМОЛОГІЇ У ВНЗ США

У наш час інформація наразі швидко втрачає актуальність, тому фахівці бібліотечної та інформаційної галузі повинні якісно та ретельно вміти аналізувати, відбирати, упорядковувати, зберігати та надавати інформацію (Рубін Р., 2004). Якісна професійна діяльність бібліотекаря сприяє кращому ресурсно – інформаційному забезпеченню сучасного суспільства. В Україні необхідно враховувати вимоги часу, неминучий розвиток інформаційно – комунікаційних технологій (ІКТ) та найкращий досвід бібліотечної освіти, запровадженний у зарубіжних країнах у процесі професійної підготовки майбутніх фахівців бібліотечної справи та інформаційної галузі (Річардсон Дж., 2004). Прикладом такого досвіду є професійна підготовка фахівців із бібліотекознавства та інформології у ВНЗ США (МакКук К., 2001).

У США інноваційно підійшли до питання модернізації бібліотечної освіти. Ця країна є лідером в цій галузі завдяки чітким освітнім стандартам, розробленим Американською бібліотечною асоціацією (Рубін Р., 2004). Тому США є однією з провідних країн, де галузь бібліотекознавства та інформології знаходиться на досить високому рівні розвитку.

Оскільки ми живемо в епоху ІКТ, то варто зазначити про важливість та значення не лише друкованих, а й електронних ресурсів: баз даних наукової інформації, електронних книг, статей, архівів та часописів тощо. Сучасний фахівець бібліотечно – інформаційної галузі повинен чітко орієнтуватись та розбиратись у новітніх ІКТ, а також ефективно використовувати їх у своїй професійній діяльності. У зв'язку із цим велику роль у модернізації вищої бібліотечної освіти в Україні відіграє врахування позитивного досвіду та прогресивних ідей зарубіжних країн, у тому числі Сполучених Штатів Америки.

Однією з провідних інновацій, котру з плином часу та за умов вдалої адаптації деяких елементів вищої бібліотечної освіти США можна буде запровадити на теренах України, є скасування бакалаврських програм із бібліотекознавства та інформології та розвиток аналогічних магістерських програм. Проте зауважимо, що наразі такої спеціальності як «бібліотекознавство та інформологія» в Україні не існує. Ці дві дисципліни, спроби об'єднати які були уперше зроблені в 50 – х роках ХХ століття в США, в Україні існують по – різно (Брукс Б., 1980). Саме тому ми вважаємо за доцільне спочатку запропонувати до вивчення у бібліотечних ВНЗ України цю спеціальність, адже її формування та розвиток розширюють бібліотекознавчі освітні та наукові горизонти.

З метою аналізу запровадження сучасних інноваційних педагогічних технологій у вищій освіті, спершу необхідно ознайомитись з деякими їх видами. Однією із таких технологій є кейс – метод (метод ситуаційного навчання), що, як зазначає сучасний український науковець О. В. Орлик, має за мету сформулювати фахівця, здатного правильно проаналізувати ситуацію, виявити проблеми та розробити можливі шляхи їхнього вирішення (Орлик О., 2012). Існує дві моделі кейс – методів – європейська та американська. У нашому

дослідженні нас цікавить більше американська модель, яка передбачає пошук єдиного правильного рішення, чим кардинально відрізняється від моделі європейської, яка допускає варіативність.

Наступною інноваційною педагогічною технологією, яку варто розглянути, є **коопероване навчання**. На думку сучасного українського педагога Н. В. Гагіної, сучасні студенти та викладачі звикли більше до конкуренції, ніж до кооперації, проте навчання шляхом кооперативного методу є ефективним у тому випадку, коли студенти працюють над завданням спільно, а оцінюються індивідуально (Гагіна Н., 2012). **Коллаборативне навчання: досвід США** (від англ. collaboration – співпраця). У процесі формування, становлення та розвитку бібліотечної освіти США пройшли довгий шлях. У цій країні бібліотечна освіта розвивалась стрімкими темпами і від прикладної діяльності, якою вона вважалась у середині XIX століття стала потужною науково – освітньою дисципліною, яка охопила увесь інформаційний простір у XXI столітті. Значні досягнення вищої освіти США у процесі інтеграції бібліотекознавства та інформології слугують прикладом для наслідування багатьом країнам (Davidson C., 2010).

Вебінар як новітня педагогічна технологія у ВНЗ США є дуже широко застосовуваною педагогічною технологією у ВНЗ США (Чуканова С., Голубєва М., 2015). Оскільки сьогодні дистанційна освіта популярна у США, особливо серед осіб, котрі працюють і бажають навчатись без відриву від виробництва. На думку сучасного американського педагога Ф. Стайлоу, нова освітня модель організації навчання повинна бути орієнтована на потреби студента, користувача освітніми послугами (Stilow F., 2014). Згідно з сучасною бібліотечною та педагогічною термінологією «орієнтована на клієнта» (client - based).

Висновки. Застосування сучасних інформаційно – комунікаційних технологій є дуже ефективним при формуванні інноваційних педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх фахівців у галузі бібліотекознавства та інформології в Україні.

Навчання повинно мати також прив'язку до реальних життєвих ситуацій, які можуть бути досить складними, психологічно некомфортними.

У США найпопулярнішими педагогічними технологіями, що дозволяють забезпечити належні педагогічні умови здійснення професійної підготовки майбутніх фахівців із бібліотекознавства та інформології є кейс - метод, коллаборативне та кооперативне навчання, а також вебінари.

Додаткову увагу варто приділити особливостям понятійно – категоріальному апарату двох наук і навчальних дисциплін «Бібліотекознавства» та «Інформологія». Взаємодія, вплив цих двох наук іноді спричиняє певну суперечність у професійному світогляді фахівців в термінологічному аспекті. На нашу думку, зняття цієї суперечності можливе лише шляхом вивчення глибинних зв'язків цих двох наук.